

Likwideta, isbeigta d'simtbuhfcha n a s lahtiba, kura jau
sen walts nesaflaneja ar walts faimneezislo attihstib. Radit
peepescht jaunu juridistu lahtibu, isstrahdat to wisos ahlu-
mos nebja nemas eespehjams; gan reformu preelschgalu slah-
weja wihti, ta jau minetais Mitutins, kuri it pareisi soprata
saru usdewumu, soprata par wisam leetam to, ta jaunai
lahtibai ir jabuti reescham jaunu a i wisos sawos yamatos,
paschä saturä. Schos p a m a t u s list, usrahdit paschval-
dibas prinzipus, to reformu isdeweji ussfilija par sawo
galweno usdewumu un scho usdewumu wint ars godam is-
pildija! 60. gadu reformas valits us wiiseem laiseem ar
selia burteem rassitas freemu lukturas mebsturē!

Bet labds nu bija semstvu līktenis? 60. gadu likumos bija viss tīlai pamali un plāns: paschāi išbuhsēi nu bija jānahl! Un teesham, jaun tuhlin pebz semstvu ceļveschanas leetprātē krājha pēdīshwojumus, išdarīja pētījumus un laida līčā ploskus projekts. Taahi parahdijsis viņus 70. gadus zouri (lai atceramees tīlī knāsa Wāfītschikowa ploscho darbu „Par paschwaldibū“) un viesslakali pazeħlaš balss par labu paschwaldibai 1880. gadā. Tīlai zeribam, kuras te usplauka, nebija lemts pēdīshwot faules muhschu: jaun 1881. gads nahza ar pavisam lo zitu, nesā to, kas bija gaivits. Waldforschās aprindās dabujo wirsrolu genteeni, kuri gaivja gluschi pretim 60. gadu wirseenam un tāpebz netīl ween lā nepaplaschināja, bet faschaurināja, aprobeschoja waj pat pilnigi isnibzināja minētā laikmeta pamatus. Tā 1890. g. isnahkušķe semstvu līsumi tāhlu atschķiroš no 1864. gadā eewestiem līsumiem un pēdējee 90. gados un wehl tagad ir wiſeem tautas draugeem lā ta „pasaudētā paradise“, no kuras viņi iſdīshti. Ta ir sawada parahdiiba: 1864. gada semstvu likumus paschī viņu raditāji neatstāja par pilnīgiem, galīgi noteikteem uſ ilgatu laiku; lā viņi tad waretu buht pilnīgi, waretu buht i d e a l s pebz 40 gadeem — muhsu 1904. gadā?! Kreiwijs fainmeezīslais slahwollis tagad wairs naw tāhds, lā 40 gadus atpalat: kas toreis bija tīlī paredsams, nojaušchams (ruhpneezīslā attībītība pebz Reetum-Eiropas valstīju paraugeem), tas tagad ir pēpildiņēs pateesība. Ja nu to-mehr f ch a i tagadnē wiſas wehlešchanas ar ūcheħlām ilgam atgreeschās pēc 1864. gadā eewestās laiktibas un domā, ja jau ar to buhtu dauds panahīts, tad te war gan ari ne-finatajs noslahrī, lā s ir notižis pa pēdējeeem gadu defini-teem! Bet otkahrt, ja, lā redsesim, semstwas ari sawā faistītā weidā ir to mehr dauds darijuschas tautas lablāhības finā un ir to mehr bijuschas lā oase tulsniesi, tad war redset, jis leels, nesalauschams f pebz ir mitis semstvu pamata, ja, war redset, ja tas ir bijis weeniga iſ pamats, kas, neslatotees uſ wiſam gruktibam, ir peerahdijsis sawu d si h-wibas spehju.

Wisu scho eewehtojot, ic turpmal jaapslata tuval seko-
fchē jautojumi: 1) pee lahdeem ussistateem turejās semistw
pirmee dibinataji; 2) lahds bija pirmo semistw fastahws un
darbiba pehz 1864. gada Ilkumeem; 3) lahdi pahtrofisjumi
nahza 1890. gadā un 4) lahdi ussīlati tagad walda par
semistwam?

■ **W**alsts pārvaldības war buht diwejāds rāsturs: zentralizācijas un dezentralizācijas. Pēc pirmās latvītības viņi noteikumi un spredumi tīret no augstālam, zentralām valdības eestahdem, līdz peem. ministrijam, kāmēr pēc otrās viņa pārvalde, kura sākumās uš vētejām leetam, līdz tīlai uš weenu aprinki, vaj pilsetu vaj gubernu, atrodas vētejā eestabšķu rokās un noteikumi un spredumi, kām ir weeteja noslēme, ieši sīdoti un išpilditi tīlai no šīm weetejam eestahdem. Vei tablā, dezentralizācijas latvītība war buht atkal diwejāda: vaj nu dibinata uš *ad ministeriātūnas* waras, vaj dibinata uš *pa fachwaldības*. Pirmai gadījumā weetejos spredumus un noteikumus išsod un išpilda personas, kuras ir no augstālas valdības eestahdes ezelītas; otrā gadījumā to dara personas, kuras ir no pasākem weetejēm *ed sih wotajeem* un no winu widus labprātīgi un ar balsu vairumu išvēhletas.

Kad nu SO, gadoš slahjās pee semstvu eeweschanas, tad par to bes mas wiss bija weenris práktis, ta semstwam ir ja buht dezentralizacija un bes tam — paſchwaldibas eestahdem! Jo weenlabrt, semstwas bija ja unu reformu

Razionali barots un swabadiča audsis upes wehsis ar
20 gadeem ir 8-12 lotes smag², bet tas war ari ſafneeg
mehrena juhras wehscha smagumu — $1\frac{1}{4}$ mahrginas.

J. W.

Generalis Europatkins un japanu kara ministris generalis Terautschi. Awise "Post" pastahsta interesanto gadijumu, kurch nodrulats arī muhsu galwas pilsehtas awises. Ne daudseem buhs finams, ka abi draudsīgē preteneels kara preelschvalarā weens otram pēsuhtijschi kā dāhwanu goda sobenu. Abi generali eepastinušchees preelsch lahdeem 20 gadeem Parīzē. Terautschi toreis bijis majors un militārataſcheis pēc japanu suhtneezibas Parīzē un Europatkins lā freewu generalmajors nosuhits us Granžiju, lat pēdalitos pēc tureenes manevrēem. Abi ofizeerti eepastinušchees pirms ofīziali. Bet drībīsti ween starp wineem nodibinājusčas firsnigas draudības un zeenības iuhjas. Vēlā sākumschāns no tureenes tērā waits naw redsejušchees, īamērā Europatkins pēdējos gados apmeklejis Japanu. Par ilgajiem gadeem abi draugi bija paaugstināti un tiluschi par ministreem. Winu satīlschanās bija toti interesanta. Nostīumi sākumās, wīks norāhdīja us karu, kad arī sārsch wehl nebija iſzehlees. Abi draugi satīls arī pa wezam firsnigā lahrtā un preezajās no wīks fiels, ka arī redsejušchees. Kad Europatkins kārtījēs Japanu atstāt un grieķiešs atpalat us mahjam, Terautschi tam dāhwajis japanu sobenu, smalnu asmini un toti smalnu darbu, ap kuru kārtījēs kāds interesants wehstures gabalinšch. Geradees Peterburgā, Europatkins usdewis pagatarot preelsch wīna drauga freewu sobenu. Bagājusčā gada decembrī sobens aissuhtits un japanu generalim tas peenahjīs nedelu preelsch ta brihscha, kad Togo leelgabali attllahjuschi karu. Japanā sazehlis wehribi, ka Tokio pēsuhtitam freewu sobenam bijuscas asti triktas asminis. Jo parasti freewu ofizeerti trīn sāveem sobineem asminis tilai kara lāksā. Ergožis ir kāts. Sobens brūstu līklals nesā parastēs ofizeeru sobeni. Spals ir selta, tapat ar seltu aplātās sobena mēlnās lībda māstis. Meraugoties

auglis un jauna lailmēta leezeneezes, tāpebz tās newareja par
rābdīties tuhlin gatavā weidā, bet tām bija jātōp, īapez-
mehrojas weetejām wajadībam. Un nu pēc zentralizācijas
lahtības taisnī ūchāda pēmehroščanās ir koti grūhta: aug-
stakās eerehdīnis galwas pilſehīas langelejā newar til labi pa-
sīt weetejos apstākļus un wajadības, tāpebz nereti wina
īsdotais līkums, ja tas ari labi domās, sāfneegs weetejā prāsē
pāhrēhīs, gluški lo preteju. Un ja arī materialus, waj-
pat projekts līkumeem eesneegs weetejee eerehdīni, tad to mehri
vineem, kā neatbildīgem par galīgo līkumu, nāv leelas in-
tereses pēc ta. Tā galu galā atbildīgs par līkumeem un no-
teikumiem nāv neweens. Un bes tam weetejās eerehdīnis,
kā padots zentrolām eestahdēm, kā no tām sawā larjērā at-
karīgs, ne labprāht aīsrāhdīs us truhkumeem līkumos un no-
teikumos un us teem pāhrabojumeem, tāhdi buhtu iswedāmi.
Labak wišč sawos sīnojumos un atsauskīmēs tehlos wiſu
labā lahtībā, tehlos wiſus kā apmeirinatus un wiſus notei-
kumus kā pilnīgi noderīgus. Gala īsnahķums atkal buhs tas,
kā noteikumi arween palīks tee pasīcī wezīe, ari kad tee at-
radīses pretrūnās ar pātefīem apstākļiem un wajadībam.
Zentralizācija buhs konservatiwīma vezinataja, nowedīs pēc
wiſpahreja stinguma un traugēs attīhīstību. Semstīvu eewe-
dejti to paredīja un, grībēdam iusturet sawu radījumu arween
attīhības spehīgu, tee newareja zīlādi, kā dibinat to us dezen-
tralizācijas un pāschvaldības pamateem. Katram apgabalam
kā pasīam, bes augstakās reglamentācijas buhtu jagahdā par
sawām wajadībam, un personām, kuras to darītu, kā buhtu
jaatbild tīklat tās ūbeedības preelschā, kura winas ūchīm no-
lubīam labprāhtīgi eezeħluše, un eezeħluše us noteiktu, ne wiſai
ilgu laiku. Bes tam semstīvam bija dodama ari ta teesība,
sawas domas par wiſpahrejeem jautajumeem, kuri ūhmejās
us wiſu walst, zelt waldbai preelschā, eesneegsot ministrija
lubgumus un projekts.

Lahdi bija pamati, us kureem nabjās pazeltees semistwa eestkahsou buhwei; paraudfisimees tagad, lahda schi buhwe is statijās, lad 1864. gadā semistwas ceweda. (Turpmal wehl.)

Wehl par Widseemes semneeku leetu komisjarni sapulzi.

Egam jau zeen. lastajus eepasihstinauschi ar siva-
rigaleem jautajumeem, kuri tila aifkustinati Widsemes sem-
neelu leetu komisaru sapuljë. No shlakoom jautajumeem sa-
puljë tila apstatiti feloshee:

Baku poteſchana. Deesgan ſwarigs jautajums ir baku poteſchana, kura laulpgogastos teik iſdarita deesgan vlemitiweem lihdsfellem, neewehrojot wajadſigos droſchibas lihdsellus. Nerunajot nemos par to, ſa ar baku poteſchanu nereti nodarbojas personas, kuras uſ ſcho amatu naw peenahzigi ſagatawojuſchās, ari ateezotees uſ winu rihleem un limſu atleel dauds fo wehletees. Iſrahdijses, ſa aprinku baku poteſchanu darbiba pa leelakai dalaī aprobetchojas ar baku poteſchanas grahmatu pahrbaudſchanu un pušgadu pahrblatu ſtahdijſchanu par wiſu aprinku, ſai ſtahditū tas preeſchā gubernas waldeſ medizīnas nodakai. Winas darbiba tomebr waretu buht dauds mairol aktiwa un ſchis komitejas warelu ari preeſch wiſa aprinka ayaahdat labas limſas un poteſchanas rihlus. Apſtatijuſe ſcho jautajumu, ſayulze atrada par wehlejamu, ſa ſai komiſari ſtahtos ſasina ar braudſchu obreſteem un nodotu baku poteſchanu winu roſas. Tad ari wehl ſayulze nolehma luhgt gubernatora lungu, ſai tas eezel komiſarus par aprinka baku poteſchanas komiteju ſoieſteem.

par aprīsā datu polešanas komiteju lozētēm.
Lauku zēki. Lott swarīgs jautajums ir, lā iesture latrtibā lauku (vamaku) zefus, t. i. zil tāku tee buhtu usturami latrtibā no wišas pagasta fabeedribas un zil tāk no atfēwischleem semes ibspašneleem. Tāpat buhtu īanošala, laždi ir pagasta vezāla un weetneku pulla peenahkumi atcezoties uz scheem lauku zēkiem. Vēe ūcha jautajuma isschlirschanas peedalijas gubernas valdes zetu buhves komitejas lozēkti. Vēbz komisaru snojumeem israhdijs, lā tilai abi pirmās ūčikas zeli atronas, ja arī ne slāvejamā latrtibā, par lažbu weetā un neweetā mehds runat Baltijas eemihtneeli, bet gan latrā finā tāhdā latrtibā, lā pa vīneem brauzot

us plaikmu, las schimbrischam schlik abas tautas, neraugot us fastu, ja abu tauto saldati weens pret otru saschutufchi zibnas, Terautschi issakas par sawu wego draugu filti un ar zeentibu. Europatlinam wisphär Japanā leela zeentiba un beeschi ween tur dsied issalamees, ja larsch nelad nebuhtu iszehlees, ja kritislajā brihdi, lad larsch un meers stahwejis us swara lausa, Europatlinis nebuhtu atradees Japanā, bet Peterburgā.

Nihrejs zibna ar kraku. Par kraelem nosauz valstainos neswehrus juhreas dibenā resp. polipus. Kad laistrakstījino, tad krapstātes osta tureenes osta waldes nihrejam Palmeram bijuschi briesmīgi piedistwojumi ar tahu milsu kraku. Palmers bija nolaidees lāhdas 35 pehdas sem uhdens lihmena, lāhdā weetā, tur lāhds lugis bija usgruhdees us ostaš dambja. Peepeschī aiz lāhda atkrituscha muhra bluka iisschawusēs lāhda kra (Octopus) rola, kura zeeschī apvijusēs ap nihreja lāhju; lāhda otra kra lāhda rola fatwehruse nihreja rokas stilbu. Lehnam tad neswehrs iswilzees no fawas flehptuiwes un peshīdees zeeti ar wifām fawām lāhjam pee fawa upura. Palmeram nebījis klaht naščā un tadehk tas ari naw mārejis turetees pretim. Par laimi tas nesaudejīs gara attapību un pawilzīs pee agnala strīka un wihri us uhdens wirfus wiāu willuschi us augšču. Kad tas uswiltts augščā, reebigais neswehrs wiāu jau pilnīgi bijis paherlāhīs un nihrejs atradees tuwu gihbonim. Neswehrs nolaidees walā, kad wiāu eewilluschi latvā. Ilweena kra lāhja no nihreja bijuse ar nasi atgreeschama, waj ari ar zirwi ažehrtama. Kad milseni iſteepūchi, tad wiāsch no rokas lihds rolat bijis $11\frac{1}{2}$ pehdas aazchi —

Tauni sawadi pullsteni. Pirmā laila mehritaja bija saule, kura meta ehnu no lahdas nubjas; pēc ehnas garuma tad nowehrteja lailu. Wehlak scham noluuhlam node-reja saules pullsteni, kuru weetu daschlahrt ispildija arī ūmischi pullsteni, lihds lam ap 14. gadšimtena widu isgudroja labatas pullstenus. No ta laila pullstenu taisftozi pagatawojuschi tibros brihnuma darbus. Kad pullsteni sahla isplahtitees, tad vispirms wajadseja ismahaitees nolaist lailu. Veeauauscheem

wairak waj masal pasargats no nepatishlameem gadijunneem. Kas ateezas us wiisem ziteem zeeme, tad tee atronas neisturamä stahwolis. Tee eet gan pa semneelu, gan pa muischu, gan art pa krons semi, bet neteel nelad uslabott un waiog leelas pilsoniflas duhschibas, lat allwels, las pee schahdeem apstahleem naw peeradis, apnemlos pa wiineem braukt. Apstatot swartgo jautajumu usikati schilhrs. Weena data no sapuljed lozelkeem issfazja domas, la pamatojotees us wiipabreju gubernu eestahschu likumu I. datos 681. pantu plt. 20 un zelu satilmes statuteem, vahraudsiba par laulu zelu islaboschanu peekriht pee wiipahresas polizijas peenahlumeem. Bitti aktal aprahdja, la us runa stahvocheem zeeme newar ateezinat schliku un jehdseenu „проселочная дорожка“, la tas peewests minetä likumä. Schahbi zeli fareenojot diwas fabdschas, bet Widsemes gubernu sohdschu nepawissam neestot. Isjeot no schi prinsipa, tee atoda, la mubsu zeli, lueri fareeno diwas waj wairafas mahjas, ir nolemti yrlwatal leetoshchanat un tadeht, ja tee atronas us semneelu semes, tee peekriht pa-gasta waldes rihzibai.

Gewehrojot, la schis jautajums farechgits, sapulze weenjās, labgt peenabzīgā weetō, lai tiltu eezelta sevīscēla komissija, tuzu lai iſstrahdatu šebo jautajumu ūhkali.

Paga sta amatu mihru algas. Ne masak swa-
rigs jautajums ir, ka hds buhtu wišmasakais algas mehrs, kas
jadabū pagasta amata whreem sā atsibdsiba pac savām
puhlem. Līhds schim semneelu leetu komisari, attegotees us
scho jautajumu, pamatojusdrees us Widzemes gubernas valdes
pawebli no 2. decembra 1868. q. Nr. 138.

Pebja ſchis pawehles, gadijumā, ja newar notiſt brihw-
prah̄tiga weenoschands ſtarb pagastu un iſwehletem amata

1) ja pagast sastahw no 200 un masak lozelteem, cereh-
kinot schiai slaita it wifus vee schi pagasta veeralstios vil-

2) ja pagastaam ir liids 500 lozelli, tad par latru lozelli, tas pahrfneeds flaitlu 200, ja malsä wehl llaht pagasta wezakajam pee 1. punkta minetäis algas pa 5 kap. it no latra

pagasta lozelka un wina valihgam il pa $1\frac{1}{2}$ lap.;
 3) ja pagostam 500 lihds 1000 lozelku, tad par latru
 lozelki, tas pahrfneeds flaitlu 500, ja peemalsà pogasta wzalam
 pa 3 lap. un wina valihgam $\frac{3}{4}$ lap. par latru galwu, un
 heidsnt

4) ja pagastam waicat, nela 1000 lozeltu, tad par satru galwu, tas paheesneids scho flaittu, japeemalsd pagasta weza-
lam pa 2 kap. un wina palihgam $\frac{1}{2}$ kap. par plt. 1, 2 un 3
nolista alsas mehra.

Lahdā kahrtā tad nu wišmasakais algas mehrs veeminetos gadījumos kvalitātēs: pagasta vezgalajam starp 20, 35 un 50 rbt. gadā, viena palihgam starp 5, $9\frac{1}{2}$ un 13 rbt. gadā. Kāv wehl lekti jaatīshadā, ka shahda alga netik veen, ka neatlikhdīna publēs par amata veenahlumeem, bet nejedī arī tos išdevumus, kuri neisbehgami zetas pagasta vezgalajam un viena palihgam vee deenosta išpildīshanas. To eewehejot, sapulze weenojās, iuhāt gubernas valdes semneku lekti komisiju lai ta ieho algas mehru us viss vagnostingatu.

Besi sahe mineteem jaotajumeem sapulze flatijuse jauri
wehl daudus zitus, kui pa galvenat teesai ateezas us pa-

Var paschu sapulzes darbibu awise „Rischst. Westu.“ is-
salas schahdi: „Nespreechot par agru par jautajumeem un
praktischem resultateem, sahbus schis sapulzes atnests us preessch-
deemam, ari tagad jau newar attureetes no syreeduma, ta ta
darijuse labu, isskaidrodama un ofiziali atsibdama daudzas

dīhwainibas un truhlumus weetejā semneeku dīshwē, tapat ari, la neatleelamī wajadīgs statit zauri 1860. gada nolikumus. Tīlab sapulzes sāsaulsčana, kā ari vīnā apspreesto jautajumu israudīšanai ir gubernas semneeku leetu komisijas loģesta Mārtišewška novēlns. Pehdejais, kā bijis semneeku leetu komisārs, pamatīgi eepasinees ar weetejo semneeku dīshwi. Dīshwa interese un mihlestība uzs semneeku leetu komisāru darbību, tapat vahalsta un īmātīga iehdu vresschlehdetais israh-

tas war islkstees smeekligi, tapehz ka laisa nolaßschana wineem ir gluschi parasta leeta. Bet daschlahrt war nowehrot, la behrni, surt prot drukatu laſt, nepasilhi laisu pehz pullstena. Lat scho launumu nowehrstu, tad tagad nahluschi mode sawadi pullsteni, sureem naw ne rahditaju ne zigarblates: ir tilai stilla laſtite redsami diwejadi slaitti: augschee rahda stundas, apalschlee minutes. Slaitti peestiprinati pee zillindreeat; minutu zillndrs apgreeschas weenreis aplahret is stundas, stundu zillndrs weenreis ja deenu. Slaitti pee zillindreem peestiprinati us lapinam, kuras wajadsigā bridhi nokricht us leju un rahda veenahzigo slaitti. Schahdu pullsteni nemas newajaga finalisti apslatit, kur slahw abi rahditaji, jo stundas un minutes no ta war nolaſt tapat ja no nopleßschama salendara mehnest un deenu.

Kà dahrjsus iffargat no funeem un wistam.
Itweenam dahrscopym buhs finams, lahdou postu dahrjos para-
dara funi, laki un wistas. Sunus war atbaidit ar feloscho
lihdselli : nem gabalus lola misas un isdursta jaur teem asas
kneepadatas, ar spizeem galeem us augschu ; scho misu gabalus
nu noleek pee zaurumeem, pa lukeem funi mehds eelawitees
dahrjsä, apmehta tos ar plahau lahetian semju. Aci laki ne-
lihds pa schem zaurumeem. Ja naw nelahdu zaurumu
schogä, tad laki mehds lehlt pahri, bet pee tam wineem ir
fawas emihlotas weetas un tad minetos misas gabalus war
nolikti taifni schais weetas. Kakeem ari totti nepatihslamî sa-
malti pipari, jo ostidami wini tos zweelf nahiss un labvraht
wates nerahdas. Kaki ari newar panest ruhtu smalu (Ruia
graveolens). Gruhtali jau ir atgaument wistas, lad tas nemas
spahrnos; bet tomehe te war islihdsetees. Wirs schoga
augschus un drusku pahri pahri schoga malu us ahrejo yust
iswell smallu drahti un ta wistas nelaisch dahrjsä. Beeta
schabba: wistas nemehds lajsteees taifni pahri schogam dahrjsä,
bet tas mihl wispirms uslekt us schogu un tad no ta elasteees
dahrjsä. Kad nu wista nem lehzeenu us schogu augschu, tad
wina attitas pret drahti (lureu ta newar eeraudfit) un aftecht
atpalak. Behz dascheem weltigeem mehginajumeem wistas
matia mearni eschluht dahrjsä.

likhs püsnaaktij. Naks tumfä eenaidneeli pluhda paher wal-
neui un usbruka no bumbu droshageem apzeetinajumeem
pirmojäm linijom. Aisslahwetajj winus tomehr sagaidija ar
schileem un dinamita granatam. Tamlikhs no augshejas
posizijas maschinu leelgaboli spkhwah lejä us japanem postu
uguni. Rolu zibnä koroja wihrs pret wihr. Bumbu
drosho apzeetinajuma leelalas dolas aissfargataj apalschejä
posizija tifa isnihinati. Apzeetinajuma atsevischläs valas
bija paherpilditas likhu laudsem. Japani wahrdu salot eela-
roja wiwu apalschejo posiziju, bet mehg'not eesturnet aug-
shejo posiziju, tee no maschinu leelgabalu un plinschu ugu-
nim tifa isnihinati. Kahdu stundu japaau artilerija op-
schaudija augshejo posiziju, lamehr krewi tureja sem sawam
ugunim apalschejo posiziju. Tahdä pat weidä attihstijas ari
zibna vee Reetum-Erlungas, kura aisslahweschanas eerihlo-
jumi likhsiaj ar sche mineteem.

Ap yulst. 11 japani issdarija issamisuschu mehginajumu
dsicht us preelschu lahdz kolonu alsä starp Austrum-Erlungu
un Schuihinakajamu un tabda labriä pabalstt usbrukumu
Sungschibihanas palibga fortam. Genaldneels, tursch stab-
weja als fortu ayzeetinajumeem, pabalsttis no leelgabaleem us
kalnu malas, japanus arween atsweeda atpalak. Ap yusnakti
nodato, kura usbrula Sungschubhana papildu fortam, tila
speesta atlabytees vež tam, lad bija saudejuse puš no
faweeem laudim. Bibna ap abeem forteem ilgo lihds gaismai
auslot. Tagad usbrueji jutäc speesti eet atpalak us grabw-
jeem, kureus tee bija israluschi eelschpus walneem un kureus tee
mehl taod tura.

Pēbz tam Reitera biroja sīsotojs aptehlo usbruķumus
swarīgai posīzijai uš „203 metru” lalna. Schi posīzija vah-
walda mīju apkohitni. Pēbz 5 waj 6 deenam weltigi us-
brūldami, japaņi arī ween dodamees us preelschū scho posīziju
freewecem beidsot atnehmuschi. Ari uš schi zīhnas laula
seemel-reetumu pušē saudejumi abās pusēs bijuschi leelisli.
Scho zīhnu aptehlot sīklaiki buhtu leeks darbs, jo iħsti nemot
jau ta war usrahbit tilai tos paċċus schaumigos flatus,
laħdi te jau minekk.

— Par Preewu flotes ifredsi.

Amise „Rusl. Wedom.” pasneids interesantu apzerejumu par kreivu slotes isredzi sagaidamās zībnās Klujsājū oleanā. Apstāks ir deesgan pessimistisks un aizraha, ka nodoms suhtit uz tablajiem austumeem wehl tressho eskladru neween leetderīgs, bet teesham nepeezeeschami wajadīgs, suhtit lugus turpu.

Jarehlna ir ar trim warbuhtibam.

1) Port-Artura nor kriit pirms admiraala Roschestvenska esladras eeraschanas un Port-Arturas osta atronoschā esladra teek isnihzinata, eelams ta mebginajuse isbraukt juheā un us-fablit aibnu ar jaapanu floti.

2) Port-Artura newar turelees, bet isdewigā azumirissi flote isbrauz jūbrā un zībnaas ar Togo floti.
 3) Port-Artura furoš un tureenes osīa atronosches

Jugi, eeronotees 2. esladrai, ir wehl waikai waj masak laujas nobertig. Jo nu neschehligais lisenis buhtu nolehmis, ta Port-Artura kriht un 1. esladrai teek isnihainata preelscholitus, tad 2. esladrai nelas nepaleek yahri, ta greestees attal pusejca atyalal. Jo admirala Roscheswenska flote ir tilai yustik slipia ta Togo flote un ari neyamatots ir appgalwojums, ta Japanu jugi ir yahral nodeldeti un mudsejeem yahre teen yahrsvaras labuma sinā. Japanu flote samehērā deesgan rett parahdijusēs yee Port-Arturas un ya leelakai datai stahwejuse us enlura; fahlot no 23. aprila Togo flote 88 deenu laika parahdijusēs yee apwahrschna Port-Arturas preelschā tilai 30 deenas. Wina ta tad no schi laika braukuse tilai treschū dalu — diwas treschus dalas ta atradusēs us enlura. Schimbrischam blosadi yee Port-Arturas ustura tilai torpedu laiwas un weeglasti jugi, peemeheram kreiseri „Chijoda“ un „Suma“. Schahda taftila jayneem eespebjama zaur to, ta

„Suna. Šchajva linnu Japanem respehjama jaut ib, ja fugeem no Port-Arturas ostas us ahrejo reidu ja drauz zaar lahud schaurumu. Muhsu tureenes esladrai preelsch isbraul-schanas juhde wajadfigs 3 stundu un tilpat ilga laila preelsch minu isswejochanas. Va ihim 8 stundam Tornotonu juheas libja atronoschaj Togo slotel laila deesgan us websti, kuru ta pa besdrabts telegrafu sanehmuse no Port-Arturas, usgelt enlurus un nobrautz 15—20 juhdes libds Port-Arturai, lai fagoaiditu tureenes esladru. Admiralin Roschestvenskim no Kronstadtes libds Wladiwostokat apmehram 80 deenä (ne-essaitot to laiku, tad slotle apstahjußes un stahw meerä) ja-nobrauz 16,000 juhdes. Ta tad tai brihdi, tad tas satissees ar eenaidnusu, wina fugi buhs ne masak nobelbetti un peephuhleti, lä japanu. Protams, ta freewu fugi laujä stahfees gluschi swaigi, japanu turpretim zeetuschi daschu labu ugunt. Bet us to un ari us japanu leelgabalu noleetoschanu nawdauds ko rebkinat. No augusta libds nahlosham janwarim japanem laika bagatigi sawus slotes apstahdejumus islabot, jo lä sinams, tad wineem ir waitak nelu 12 leelu un 20 libds 25 masu dolu ar wiseem wajadfigeem techniseem lib-dselteem. Kreewu fugeem brauzot us Kluso oleanu eespehjams hawarijas islabot tilai ar teem libdselleem, kas atronas us winu fugeem, teem bes tam wehl respehjams isleetot tilai yeldoscho darbnizu „Kamtchatka“ un ari sahbas masalas leetinas tee war islabot peebrauzot frantschu ostas. Mehb tä tad apstafito samehru newaram usluhlot vahrad optimistissi, ja negribam yeedslhwot tahdu pat maldischanos, lä 28. juuli, tad ari peepeschi stahjas muhsu esladrai pretim japanu bruu fagi, kuri biig notureli vor isilahinatem.

Lai fasneegtu Wladiwostolu, tur Roschestvenskim leelaka isredse; wina usdewums tomehr nepastahw eelsch tam, lai tur apmetos, bet winam wajaga salakut japanu flotti un eelarot fundisbu pahr juheu. Tomehr ja scho usdewumu usdod weenigi Roschestvenska flotei, tas nosthme tad tildeauds, la sawus jubras sveb'us upurejam bes kahda labuma.

Bes spehzigas flotes libhdsdaribas muhsu saussemes lara spehls newar lara nobeigt ar usvaru; ja otra esladra tilstaht nolawejas, la Port-Artura striht, tad schis jeeiolsnis ir galigi saudets, mums buhu jaatsfas no Korejas atpalak celaroschanas uu mehs tad wispahe scho laru saudetu. Us lugu pirlschani Tschile un Argentinā naw ko rehlinat. Tschiles longresa un Argentinas waldibas isslaibdrojumi til saprotami, la par teem naw waits ko schaubites. Ari Anglija, la peedsthwojumi mahza, ar pallhga kreisereem „Smo-

lensf" un "Petersburg" muhsu lara kugeem neatkaus brauk
jaur Dardanetu juheas schaurumu. Ta tad naw lo domat,
ka waresim peevenot Baltijas sloti no Melnās juheas
oleana braukumeem noderigos brunu lugus "Tri Smotritsa",
"Potjeklin" un abus kreiserus "Rogul" un "Dischafow"
Wiespahr, ja karsch ilgi wellas, munk jaatmet zeribas us us-
waru. Ari Japana negut. Kopsch schi gada fahkuma Ja-
panā teek buhweti 3 brunu kreiseri, latres 11,000 tonnu leels
ar $22\frac{1}{2}$ meesglu ahtrumu; schim nolu blam tee pastelleju schi
pee amerikaneeschu firmam Kernedschija un Betlehem
7500 tonnu brunu plahtes, lukaas peegahdajamas nahlosku
pawasart.

Masleet zitadi isweidotos opstahlti, tad pehdejā brihdi, tad teek slurmata Port-Artura, admirala Mirēna esladra isbrauz no Port-Arturas un ushahk ar admirali Togo galweno zihnu, ja muhsu esladrai isdotos panahlt, ka 8 japanu brunu lugt un kreiseri us dascheem wehnescheem issstabjas is frontes, tad, ja Baltijas flote tuwojas japanu flotei, spehlt abās yusēs buhtu publīdfs weenabi; ja freewu floti wehl yabalsta Vladivostokas lugt, tad tai pat duhtu neieels pahrsvars. Tomēr jautajums ir, waj schimbrihscham Port-Arturā eeslehgtai flotei sawā tagadejā slabwossi un vee sareem togadejeem oglu krabjumeem pamisam mas eespehjams schabdus darbus isdarit. Ja generala Nogi sinas pareisās, pehz lura japanu humbas ispostijschas Port-Arturas sauso dolu, tad muhsu lugeem islabot apstahdejumus apakšo uhdens linijas tilpat kā nam eespehjams. Bīk sinams, tad par latni tāhdas reparaturas bija wajabfigas tilai "Sewastopolei", "Vajanam" un "Paladai"; opschaudischana no faussemes yusēs war apstahdet lugeem tilai tās dokas, luras atrodas wirs uhdena. Daudz mas tuval apreklintot isnabl, ka teem 20 lora lugeem, luri valikuschi Port-Arturā, wajaga par deenu 85 tonnas oglu. Ja nu wehl eewehro, ka tureenes lora lugt schad un tad apschauda eenaidneelu un torpedu latwas schad un tad no oslas brauz abrā un brauz eelschā, tad oglu patehrini buhs jaaprekhina us 120 tonnam par deenu. Tā ka par wijsen 20 lugeem lopā oglu bunti war usnemt 12,300 tonnas, tad ar scho lopejo krabjumu Port-Arturā usturotees, peitktu 102

deenam. Kipisch 29. julijs, tad muhju note atgriejas atpalat us Port-Arturu, pagabijuscas jaun 113 deenas; tā tad krabjumi, par sahdeem mehs drošchi finam, la tā hdi bijuschi, buhtu jaun ištahreli — labbi oglu krabjumi Port-Arturā wehl bes tam bijuschi un zīkabi tee papildinati no lugeem, kuri iſlaususcheses zauri bloladei, to mehs nesnam.

Visisidewigalois buhtu tas gadījums, ja Port-Arturas, lamehr peenahk 2. esladra un Port-Arturā eeslehgta esladra ir wehl laujas spēhjiga. Admirālim Roschēstvenskim tad wajaga dorit wifū, lai, pirms tas eelaishas zīnā ar eenaidneeku, faweenotos ar Port-Arturas un Vladivostokas floti. Pee gruhtajeem satīsmes lihdselkem tas ir wifai fareschglis usdewums. Roschēstvenslim wajadsetu peenahlt Arturai lofi tuwu; admirālim Žesenam ar sunu Vladivostokas esladri reise ar sunu wajadsetu eeraistes Dzeltenā juhā."

Tā spreesch freewu awise par muhju flotes iſredī. Kad wina Scho rafstu paſneedsa, tad japani wehl nebija eeneh-muschi "203 metru" lalnu un nebija wehl saschahwuschi

No. 1475.

Jaunakas armenu slakteschanas.

Kā laikraksti ūno, tad kurebū un turku saldati nopoštījuschi lihds pamatam Naregas sahdschu un aplawuschi winas eedsihwotajus. Awijses "Frankf. Zeitung" sinotajs Dr. Woldemars Balss par scho notikumu pafneids iehahdas tūmakaš ūnas.

Leelā armenu sahdsja Narega, kura apdsīhwota weenigi no armeneem, atronās netahk no Waneresa deenvidus krašta un Agthamaras klosterā salas. Ari sahdschaj pašchaj sawa slāista klosterā bahniza, kura noder par svehiželoschanas weetu un kura apbedīts starp ziteem ari armenu literats un svehtajs Gregors no Naregas. Kā jau gandrihs iſveena armenu sahdscha, tā ari Narega 1895. gada leelajās slāiteschanās tika galīgi iſlaupita un daudzi no viņas eedīhwotajeem nogalinati. Neraugot turku semako eerehdnu netaisnības, it īewišķi nodoklu peedīneju, un neraugot kurdu laupischanas, pahri valksuschee sahdschas apdsīhwotajā zaur nenogurstoschubarbu un puhlem bija uſstrahdajuschees lihds mehrenai turiboi, te notika pehdejā katastrofa, kas vis reisi padarija viņu zeemu semei lihdsigu. Slāiteschanas eemeslis bija feloschais:

Nakti no 7. us 8. oktobri (no 24. us 25. septembri) läbds pulks armenu revoluzionaru (pee muhamedaneem tee nohaulti par Fedai) eelausas Narega, apmetas nureenes Klosteri un peedrina no sahdistas fainnekeem 60 mehru (30 maifu) kveeschu, kueus wajadseja dot waj grib waj negrib, jo pretejä nabijumä nemeerneeki favus tauteeschus lätehwijas nodewejuus buhtu tapat islaupijschi un pat noschawuschi, kā to kurdi ar wineem darijuschi. Ar nolaupito labibu dumpineeli tad gribaja dotees atpakał nepeeeetamos kalnos, tur wineem newareja peektuhi. Pa tam wehstis par minu ustureschanos Narega bija isplatijschäas pee aplahrtnes kurdeem, turew wadoni Abduls Hamids un Abduls Kafürsini tubdal ar otro wehstnesi peenesa tahlik 20 kilometru (18 merites) attahlaži Mostonž dškmajschen Laimakam.

(18 werthes) attahla ja Wostanā dījwojojscham kaimakamam (semes padomneelam). Pehdejais tuhdat aissuhtija us Naregu nodalu saldatu un sapliju (schandarmu), kuri tur eeradās taisni tab, kad nemeerneeli gribēja atlāptees kānos. Izzehlās zībna, kura tila noschauts miketais kurdu wadonis Abduls Hamids un peegi saldati, pebz kam saldati un schandormi pret pahrspēku atlāhpās. Tā ka bija jašagaida, ka drīhsā laikā pēstelgēes eewehrojami turku palīghu spēkli, nemeerneeli atlāhpās kānos, atlāhdami Naregas sahdschu un winas eedīshvotajus ūvam līktenim. Bet us to tikai kurdi un turku saldati bija gaidījuschi un tisko teem nahza finans, ka nemeerneeli atlāhjuschi sahdschu, tee dewās us tureeni atpaka. Winu wadonis pawebleja ūweem saldateem, kuri tā jau bija jašchūjuschi, ka ūudejuschi dāschus beedrus, patainīt sahdschu ūmei līdīigu, taisni pret walija (gubernatora) Tahir paščā pawehli. Sahdschai wajadseja dabuht ūdu par

to, ka usnehmuse un ehdinajuse nemeerneekus, — it ka neap
brunotee armenu semmeeki buhiu warejuschi atturelees pretim
nemeerneekeem, kuri apbrunott no galwas lihds pat labjam.
Un tas tika ari vamatigi isdariis, jo surdeem nu atsal biji
isdewiba apmeerinat pehz sirds patishchanas sawu laupi
schanas, fleykawibas un postischanas kahri.

Leelaka dala no sahdschas eedsihwotajeem, muhameda neem turwojotees, nelo labu neparedsedami, bija aissbehguschi falnos. Tomehr, kuei nejaudaja behgt, waj ari apsinadamee faru newaribu, negribeja behgt, tee no neschehligajeem breef moneem bes scheblastibas tika nofisti, waj wehl tas taunah — fadedsimati. Sahdscha tika galigi islaupita, lovi aisdshi projam, wisas mahju leetas, drehbes, teyiki, labibas un auglu trahjumi pakemti, sahdschas trahschna birsiti nozirste un heidsot pate sahdscha aisdedsimata. Nezilweseem fawc affe faschutumā nu wehl isqadijās tas, fa teem fadedsa stalkos starp zitu ari 21 toti dahrgi biseli, tapat dauds seena, salmu un labibas. Ne masak fa 108 dsihwojamas ehlas, starp tdm ari amerikanu missiones skola krita leesutam par laupi jumu un no loschäs sahdschas pehz mas stundam bija aiss fuschäs wehl tilki druwwu laudies.

Kā jau sāhdsos gadījumos parasts, tā ari tagad
kurdy laislibai nepeetika ar scho weenu upuri ween, bet ie-
dewās ari us kaimiņu armenu sahdscham, kurām peenahžo-
tahds pat līstenis.

Tiklihs breesmiga wehsts, ka Narega pilnigi ispostita un tiflaidis nevainiagi armenu semneeki nogalinati, sañneesdja Wanu, tureenes valijs Tahirs paščā, kuresh wiſā nopeetnibā zensħas aifflawer wiſus bresmu darbus un gahdat ari kristigeem eedfihwotajeem par meeru un fahriibu, luħdha misfunes ahrstu Dr. Uſcheru, lai tas jahj uſ Naregu un fastahda winam par notifikumu autentisku finojumu. Dr. Uſchers ċha luħgumu labprahi valklauſija un astonu strahdneku pamadibba nojahha turpu. Klad tas bija nolixijs pee agrakas fahdsħas meetas, daschi no behgleem greeſas taisni atvakat, lai pa luħkotis, waj no wiñu manlaš un labuma wehl druziñ ka glahbja ms. Tee wairak neutrada la fuħposħas drupy kaudjes. Dr. Uſcheram, abas nattis, kamehr tas palisa fahdsħa, wajadsejha pawadit kahdha stollu bes junta uſ kahdas seena gubas. Wisaplaħrt guleja liħki un wijsseem ieem furd bija nolaupijschi drehbes; wareja stavp ieem fastapt it wi fadus weżzumus, ari kahdu 110 gadus weżju firmgalwi ta redseja, kuru tas loti labi bija pasinie. Ne leelais weżzums ne ari firmee mati pehdejo nebiha glahbuschi no gleħwoflepkawu aünksamħrabas.

Us saweem rateem, kurus wilka wehrschij, Dr. Ushers
liko sawahl ne masak, la 19 lihkus, kurus tas apbedija
Bildauds armeni wehl bes tam apraktii no jieem, dabujuschi
galu leesmas maj ari nogalinati akrepus sahdschis, tas schim-
brihscham wehl naw nosakamis. Kad Dr. Ushers ar saweem
schandarmeeem jahja atkal atpalat us Wanu, tas redsejor
ari degot kaimini sahdschu Altanatu. Leesmas bija slaidr
redsamas wehl no paščas Wanu pilsehtas.

Ka schis bresmu darbs dabuhs sahdu ſodu, naw pa-
wiſam domajems, jo schimbrihscham, eewehrojot notilummu
tahlojos austrumos, politiskee apstahkti tahdi, ka iſweene
valſis, kurai Turzija sahdas intereses, zenscas sultanu pa-
turet par sawu "beedri". Baur io ari iſkaidrojas, la ne
wizeem europeeschu konſuleem, kuri atronas Wanu, ilai wee-
nigi angli wizekonſuls depees us notilumu weetu, lai sa-
ſahditi par to ſinojumu un ari tas io daxijs ne labprah-
tikai sahdas ſeptinas deenas wehſaku un ari tadeht, te-
winam jaaisſtahn amerikaneeschu misiones intereses, kuras
nopostot sahdschu un misiones ſklu, til loti zeetujchos. Ai
ia paſcha eemesla tad ari ofiziali par schahdeem notilummeen
nela nedabu finat. Beenahigas eestahdes aif ſinameem po-

Tatā tā ijskaidrojas, ka nedabujam nesahdu ūmu par
slakteschanam, kas pastahwigi noteik Bitlisas wilajetā, i
sewīschli Sandschak-Muschā, lai gan schimbrischam angli-
wizelokonjuls atgreeses no ūmava mairak mehnēschu informa-
zijas zelojuma Wanā, un ir bijis Sandschak-Muschā. Po-
ščo laili wīnisch ūtarp ūtu uſturejees arī kahdas ūſčas ne-
dekas Sasunā, kurai ūti hebdiga ūlawa. Tas eepaſinees ar
weenu datu no ūchi iſpoſtitā apgabala un redſejis pats ar
ſawām azim ne masak lā 34 ūahdschas, kuras woj nu pawisam,
woj pa leslakai datai iſpoſtitas un pilnigi iſlaupitas. Peh
iſmelleschanas, kuru tas iſdarijis, iſrahdijas, la 34 ūahdschas
no galinti nemīsim ūbdi 2500 armu ūmavas!

Franzija. Pagahjusčā „Mahjas Weesa“ numurā sinojam, ka kara ministra André pliketajš, nazionalistu tautas weetneeks, Siwertons, dabujis behdigu galu, proti noslähpiš twanā. Zagad iſrahdijs, ka wina ſnots Menārs patlaban jau ſinojis iſmelleſchanas teesneſim. Awiſe „Temps“ par wina iſteikumu ſino ſekoscho: Menāra kundſe preeſch lahdeem diweem mehnescheem fasilimuse un atſinuſēs, ka wina ſlimiba eſot felas no kahda atentata, ko pret winu iſdarijīs tas patērijs Siwertons. Menārs pehz tam ataizinajis pee ſewiſ Siwetonu un ta ſewu un pehz ilgakas leegſchanas Siwertons arī 6. dezembrī aitſinees, ka ir wainigs. Siwetona kundſe tad iſfazijusēs, ka pastahwēs uſ laulibas ſchirkſchanu, tomebr lihds ſchim wina wehl nam eesneeguſe ſarvu ſuhdsibu. Siwetons luhdſees ſarvu ſewu, lai ta neſčekras, tomehr wina palituſe nepeeluhdsamo. Ģedomabamees launu, kahds to ſagaida pehz wina politiſlaſ prahwas, Siwertons iſteižiſ nodomu, ka padarifees ſew galu. Siwetona kundſe par to ſinojuſe ſnotam, kursch, neraugot uſ notiſuſcho, nelawejās Siwetonu personigi uſmeklet un winu apmeerinat. Siwetona kundſe ſawa wihra paſchnahwibas domas nam tomehr nehmuse no peetni un atgreesuſēs weena pate uſ mahjam. Wina atraduſe Siwetonu jau beigtu. Menāra nodoms nebijiſ paſchnahwibas noslehpumu atklaht un tas bijis toti jaſchutis, tad nazionalisti nahwes qadijumu ſawos laikraltos ſahluſchi iſmantot. Menārs lihds ar kahdu ſarvu draugu dewees pea Mikwođ, Dimona un Gojje de Klani, lai tee ſcho preſes ſarvu apturetu. Kad zihna tomehr turpinajuſēs, tas apneb- mees beidsot iſfazit teesneſim wiſu pateeſibu. Pehz tam, tad Menārs iſfazijis pateeſibu, nepatihlamo leetu waretu uſſlarit par nobeigtu, ja nazionalistu awiſes ſawā apſtulbumā nebuhi uſtahdiuſcas jaumi hipoteſi, proti, ka Menāra kundſe eſot

